

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗ ΛΕΣΧΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Στρατηγέ,

Αισθάνομαι εγώ, πρώτα απ'όλα τιμή και χαρά, να βρίσκομαι κοντά σας, στους αξιωματικούς, τους υπαξιωματικούς, τους οπλίτες, το πολιτικό προσωπικό της 8ης Μεραρχίας, της οποίας το εθνικό έργο μας αναφέρατε. Θέλω να ευχαριστήσω επίσης για τα λόγια σας, που αφορούν τον ρόλο των Ενόπλων Δυνάμεων, σε μια δημοκρατική πολιτεία. Και θέλω να σας συγχαρώ για τον λόγο σας.

Θα ήθελα με την ευκαιρία αυτή, να αναφερθώ σε ορισμένα τρέχοντα θέματα που αφορούν την εθνική μας ασφάλεια και την εθνική μας ανεξαρτησία. Όπως κι εσείς είπατε, πρώτο μέλημα της χώρας μας, του λαού μας, της κυβέρνησής μας είναι η προάσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας μας. Είναι το πρώτιστο καθήκον και των Ενόπλων Δυνάμεων που φέρουν το κύριο βάρος αυτού του σημαντικότητας για την επιβίωση^{του} λαού μας και του έθνους μας έργου, αλλά αφορά ολόκληρο τον ελληνικό λαό. Χρειαζόμαστε γι' αυτό, ^{σχεδόν} άσχετα/θα έλεγε κανείς από τις εκάστοτε συγκυρίες, ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις. Και χαίρω, διότι, πράγματι, το πρόγραμμα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας μας προχωρεί με γοργούς ρυθμούς. Βέβαια, ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις στηρίζονται στην αγάπη και τη συμπαράσταση του λαού και κατά συνέπεια, στη νομιμοφροσύνη. Ο λαός, όπως είπατε, είναι κυρίαρχος. Εμείς είμαστε υπηρέτες του.

Πράγματι, αυτός ο λαός, χαρακτηρίζεται από έναν πατριωτισμό, ο οποίος έχει επιτρέψει σ' αυτό το έθνος, σ' αυτή τη χώρα να είναι ελεύθερη και να διευθύνει εκείνη τις τύχες της. Όπως γνωρίζετε, προωθείται ενεργά, επίσης, πέραν του εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων και η παλλαϊκή άμυνα και η δυνατότητα διεξαγωγής εδαφικού πολέμου. Για μικρές χώρες, αυτό είναι το κλειδί. Μόνον τότε, μπορεί κανείς μακροχρόνια να εγγυηθεί, όταν οι Ένοπλες Δυνάμεις που φέρουν το κύριο βάρος, στηρίζονται και σε έναν λαό, που είναι έτοιμος να προσφέρει θυσία τη ζωή του, τα παιδιά του, για να επιβιώσει το έθνος, για να διατηρηθεί ακέραια η χώρα μας.

Το δεύτερο μέλημά μας, είναι η προώθηση της εθνικής μας ανεξαρτησίας. Πόσα δεινά δεν έχει επισσωρεύσει το γεγονός της εξάρτησης

για πολλά χρόνια, για πολλές δεκαετίες, από κέντρα αποφάσεων, έξω από τη χώρα μας. Αποτέλεσμα βέβαια του εμφύλιου πολέμου. Δεν είναι η στιγμή ίσως, αλλά θα πρέπει να αναφερθώ: Σαν αποτέλεσμα αυτής της εξάρτησης, το 1974, δεν ήταν σε θέση οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας μας, κάτω από την καθοδήγηση της τυραννικής επταετίας, να παίξουν τον ρόλο που έπρεπε να παίξουν, όταν υπήρξε η τουρκική εισβολή στη Μεγαλόνησο, στην Κύπρο. Αυτή η παθητική μας στάση -αναφέρομαι στη χώρα- ήταν η ευκαιρία για την Τουρκία, να πραγματοποιήσει την εισβολή στη Μεγαλόνησο. Υπάρχει, όπως γνωρίζετε, μια Εξεταστική Επιτροπή, της οποίας τα πορίσματα θα αργήσουν, απ'ό,τι μου λέγεται, αλλά τα οποία -πιστεύω- θα συμπεριλαμβάνουν οπωσδήποτε και αναγνώριση αυτής ακριβώς της αδυναμίας μας. Το γεγονός ότι κρίσιμες αποφάσεις δεν παίρνονταν στο εσωτερικό της χώρας μας, αλλά στο εξωτερικό και διοχετεύονταν μέσα από Έλληνες με στολή αξιωματικού, οι οποίοι ηθελημένοι ή άθελα πρόδωσαν την εμπιστοσύνη του λαού.

Θα ήθελα, επίσης, να τονίσω, σχετικά με την εθνική μας ανεξαρτησία, με την προώθησή της ότι η κυβέρνηση μας δεν έπεσε στις παγίδες που περιέχονται στη Συμφωνία Ρότζερς. Αυτές οι παγίδες αντιμετωπίστηκαν αποφασιστικά. Είτε αναφέρονται στο Στρατηγείο Λάρισας, χωρίς προσδιορισμό της επιχειρησιακής ευθύνης προς Ανατολάς -τα όριά της- επίσης, αναφέρομαι και στο γεγονός που είναι αυτονόητο ότι Έλληνας Ναύαρχος έχει τη ναυτική ευθύνη στο Αιγαίο. Και αυτό ετέθη υπό κρίση και αμφιβολία με τη Συμφωνία Ρότζερς, με την έννοια της TASK FORCE, όπως καλά γνωρίζουν οι στρατιωτικοί μας.

Το τρίτο μέλημα -αλλά δεν είναι τρίτο σε σημασία, απλώς στην παρουσίαση που κάνω είναι τρίτο- είναι η ειρήνη. Πρέπει αναμφισβήτητα, αυτό να αποτελεί έναν αποφασιστικό μεγάλο στόχο για το έθνος μας και τον λαό μας. Είναι αλήθεια ότι περνάμε μια πάρα πολύ κρίσιμη σελίδα της σύγχρονης ιστορίας. Προσπάθεια να δαμαστούν τα πυρηνικά όπλα, τα οποία μπορούν να καταστρέψουν κάθε ζωή επάνω στον πλανήτη μας. Και μου κάνει ακόμη εντύπωση ότι ύστερα από το Τσερνομπίλ, ύστερα από ένα απλό γεγονός ενός εργοστασίου, το οποίο έφθασε στην Ελλάδα, μας κόστισε, επηρέασε την τροφή μας -δεν γνωρίζω τί άλλο μπορεί να έχει επηρεάσει, τί μπορεί να φανεί σε 20 χρόνια από σήμερα στα νέα μας παιδιά, δεν το γνωρίζω- όταν ένα Τσερνομπίλ μπορεί να οδηγήσει τυφλά στην καταστροφή μιας ορισμένης περιοχής, η ιδέα ότι μπορεί κανείς να κάνει πρώτη χρήση πυρηνικών όπλων, φαίνεται αφελής. Και φαίνεται

αφελής, όχι μόνο διότι έχει συνέπειες αναμφισβήτητα για τη ζωή και την υγεία μιας ευρύτατης περιοχής της Ευρώπης -και μιλώ για την Ευρώπη- αλλά διότι είναι αφελές να πιστεύει κανείς ότι αν ξεκινήσει με πυρηνικά όπλα μικρού βεληνεκούς, μέχρι τα 500 χιλιομέτρα, τα λεγόμενα όπλα "θεάτρου", τα τακτικά πυρηνικά όπλα, ότι εάν ξεκινήσει με αυτά, δεν είναι βέβαιο ότι η άλλη πλευρά θα προχωρήσει με τα στρατηγικά της όπλα, γιατί θα δεχθούν απλώς τα τακτικά όπλα και δεν θα απαντήσουν με τα δικά τους στρατηγικά πλέον όπλα; Αυτή η αφέλεια δυστυχώς, παρά τις μεγάλες εμπειρίες τις οποίες έχουμε από ατυχήματα εργοστασίων, είναι δύσκολο να την καταλάβει κανείς. Και θέλω να τονίσω ότι αυτή η θέση την οποία εκφράζω εδώ, είναι η θέση και της Πρωτοβουλίας των Έξι, στην οποία η πατρίδα μας παίζει σημαντικό ρόλο.

Χαιρετίσαμε πραγματικά τη Συμφωνία Ρέγκαν-Γκορμπατσώφ για τα πυρηνικά όπλα μέσου και μικρότερου βεληνεκούς στον ευρωπαϊκό χώρο. Και ελπίζουμε ότι το Κογκρέσσο γρήγορα θα επικυρώσει αυτή τη συμφωνία, ώστε να υπάρξει και η επόμενη φάση για την μείωση στο 50% των στρατηγικών όπλων. Ελπίζω, στην Διάσκεψη Κορυφής του NATO, η οποία θα λάβει χώρα στις 2 και 3 του Μάρτη στις Βρυξέλλες, σκέψεις τέτοιες νηφάλιες και σοβαρές να υιοθετηθούν από όλες τις χώρες-μέλη του NATO. Εμείς θα κάνουμε το κατά δύναμιν.

Και έρχομαι τώρα, στη δική μας άμεση περιοχή. Γνωρίζετε άριστα ότι οι σχέσεις μας με τις βαλκανικές χώρες προς Βορράν, από πολύ καιρό, από τις ημέρες του Γεωργίου Παπανδρέου, από τις ημέρες του Κωνσταντίνου Καραμανλή και βεβαίως κατά τη διάρκεια της δικής μας θητείας, αυτές οι σχέσεις έχουν πραγματικά βελτιωθεί σε βαθμό που να αισθανόμαστε ότι μπορούμε να κάνουμε μια Διάσκεψη στο Βελιγράδι, που θα γίνει σε μερικές ημέρες, για να δούμε πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε αυτή την περιοχή πιο παραγωγικά, πιο αποδοτικά. Μιλάμε για 120 εκατομ. ανθρώπους, για μια αγορά τεράστια. Και ελπίζουμε βέβαια ότι πέρα από τις οικονομικές και εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες που μπορεί να υπάρξουν ή να γίνει απαρχή γι' αυτές, πέρα απ' αυτά, θα υπάρξει μια παραπέρα ακόμη προσέγγιση όλων μας, κάθε μιας με τις άλλες χώρες της Βαλκανικής. Βεβαίως, όπως γνωρίζετε, θα συμμετάσχει και η Αλβανία. Είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει κάτι τέτοιο. Και θα συμμετάσχει και η Τουρκία. Και αυτό ήταν αμφισβητήσιμο μέχρι και πρόσφατα. Αλλά, επειδή μιλούμε για τη σχέση τη δική μας -και πρέπει- με την Τουρκία, για το περιβόητο Νταβός, θα ήθελα μιλώντας σε όλους, αλλά και απευθυνόμενος ιδιαίτερα

στις Ένοπλες Δυνάμεις, να πω τα εξής:

Πράγματι, υπήρξε -εάν θέλετε- μια αλλαγή προσανατολισμού. Πού οφείλεται αυτό; Οφείλεται στον Μάρτη του 1987. Οφείλεται στον Μάρτη, όπου η κυβέρνηση, ο λαός, οι Ένοπλες Δυνάμεις αποφάσισαν να αντιμετωπίσουν άμεσα και με πολεμικές επιχειρήσεις την είσοδο πλοίου που θα ερευνούσε την υφαλοκρηπίδα. Ήταν μια μεγάλη απόφαση που πάρθηκε από την κυβέρνηση, αλλά που έγινε δεκτή από όλο τον λαό. Πραγματικά, ήταν εκείνες οι ημέρες, ημέρες έξαρσης. Οι Ένοπλες Δυνάμεις πέτυχαν ένα θαύμα. Μέσα σε 48 ώρες ήταν σε θέση μάχης. Ακόμα και Έφεδροι ερχόντουσαν να συμμετάσχουν στην προάσπιση της ακεραιότητας της χώρας μας. Ήταν μια στιγμή που ο λαός ολόκληρος ήταν έτοιμος να δώσει τη μάχη. Το γεγονός ότι ακόμη οι αγρότες πήραν το τουφέκι μαζί τους στα νησιά του Αιγαίου, δείχνει πόσον έτοιμος είναι αυτός ο λαός να προασπίσει την πατρίδα.

Όπως είπε και ο κ. Οζάλ, φθάσαμε πράγματι στο χείλος του πολέμου. Κάποιοι είπαν ότι ήταν θέατρο. Όμως η Τουρκία δεν το διάβασε σαν θέατρο. Και αναγνώρισε, όπως αναγνώρισαν και οι σύμμαχοι και οι άλλοι, ότι η Ελλάδα είναι αποφασισμένη να προασπίσει κάθε σπιθαμή του κυρίαρχου χώρου της.

Τότε αποφάσισα, για να μην επαναληφθούν και άλλες τέτοιες αναμετρήσεις που οδηγούν στο χείλος του πολέμου, να κάνω μία δοκιμή, εάν μπορούσε να αλλάξει το κλίμα. Και ξεκίνησα εγώ με τα ανυπόγραφα μηνύματα που αφορούσαν την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου. Δεν λέμε "την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου", αλλά την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου. Είναι άλλο θέμα. Γιατί, όταν μιλάς αόριστα για υφαλοκρηπίδα, αρχίζεις να μιλάς για μοιρασιές, αλλά η οριοθέτηση από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, είναι κάτι το οποίο αποτελεί διεθνή νομιμότητα και είμαστε κι εμείς έτοιμοι να δεχθούμε την όποια απόφαση του Δικαστηρίου.

Έστειλα τέσσερα μηνύματα, πήρα τρία. Και το τέταρτο -υποτίθεται- ήταν προφορικό στο Νταβός. Θέλω να τονίσω ότι τόσο για μένα, όσο και για τον κ. Οζάλ, δεν πήγαμε με καμμία παρεξήγηση ή αφέλεια στο Νταβός, ότι μπορούσαμε να δώσουμε λύση στα μεγάλα προβλήματα που έχουν τεθεί, διότι το νομικό καθεστώς του Αιγαίου είναι εκείνο το οποίο τίθεται υπό αμφισβήτηση από την Τουρκία, η οποία δεν πιστεύει τόσο στο Διεθνές Δίκαιο, όσο στην αρχή της ευθυδικίας,

η οποία όμως είναι μια τόσο αόριστη έννοια, που δεν ξέρεις πού μπορεί να οδηγήσει. Τί είναι δίκαιο υπό τον ήλιον, υπάρχουν πολλές απαντήσεις σε αυτό.

Αλλά, αποφασίσαμε μία πράξη να κάνουμε: Να αναλάβουμε και οι δύο την ευθύνη του μή πολέμου. Μή πόλεμος. Θα μου πείτε: Γιατί δεν την λέτε ειρήνη; Την λέμε ειρήνη, αλλά αυτή η ειρήνη, εάν πρόκειται να έχει στέρεες, μόνιμες βάσεις, θα πρέπει να ξεπεραστούν τα προβλήματα τα οποία μας έχουν γεννήσει. Αλλά, το "μη πόλεμος" είναι μια απόφαση. Βέβαια, αποφάσεις αλλάζουν. Μόνο η ζωή δείχνει εάν έτσι είναι ή όχι. Αλλά, αυτή ήταν η απόφαση και ήταν συνειδητή η απόφαση: Ότι, ό,τι και αν γίνει, δεν θα υπάρξει προσφυγή σε πολεμική σύγκρουση. Γι' αυτό λοιπόν, αποφασίσαμε να πάρουμε μέτρα και από τις δυο μεριές για τη δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης.

Χωρίς να έχουμε συνεννοηθεί,
π.κ. Οζάλ, έκανε μέχρι τώρα από το Νταβός, τα εξής: Πρώτον, την ακύρωση του Διατάγματος του 1964, που αφορά τις περιουσίες των Ελλήνων στην Κωνσταντινούπολη. Μπήκε το θέμα: σε ποιο μέτρο αυτό ισχύει αναδρομικά. Από,τι εγώ διαβάζω και από,τι μου λένε και οι νομικοί μου σύμβουλοι, φαίνεται ότι ισχύει αναδρομικά, αλλά αυτό εντός των ημερών θα διευκρινιστεί, διότι υπάρχουν Έλληνες οι οποίοι αναζητούν την περιουσία την οποία έχασαν, κατά κάποιο τρόπο, ήταν δεσμευμένα. Και άρα, πολύ σύντομα, θα γνωρίζουμε την εμβέλεια αυτής της πράξης του Πρωθυπουργού της Τουρκίας.

Το δεύτερο, είναι ότι με δικό μου αίτημα ακύρωσε τρεις αεροναυτικές ασκήσεις στο Ανατολικό Αιγαίο, που επρόκειτο να λάβουν χώρα τέλη Φεβρουαρίου και αρχές Μαρτίου, ακριβώς δηλαδή όταν θα γινόταν η δεύτερη συνάντηση στις Βρυξέλλες.

Υπάρχει κι ένα τρίτο πράγμα, το οποίο πρέπει να τονίσω: Όπως ξέρετε για χρόνια ατελεύτητα, βδομάδα με βδομάδα, μήνα με μήνα, είχαμε παραβιάσεις του εθνικού μας εναέριου χώρου και είχαμε επίσης και παραβάσεις του FIR, της διοικητικής ευθύνης που έχουμε από τον ICAO. Αυτά, δεν σταμάτησαν εντελώς. Όμως, με χαρά μπορώ να πω, ότι τόσο ο αριθμός, όσον και ο τύπος των παραβιάσεων, έχει αλλάξει. Σήμερα, όταν παραβιάζεται και έχει παραβιαστεί -όχι σε μεγάλη κλίμακα- παραβιάζεται από αεροσκάφη ναυτικής συνεργασίας και όχι από μαχητικά αεροσκάφη. Αυτό, αν θέλετε, είναι μήνυμα. Μήνυμα διπλό: Δεν ξεχνούμε αυτό που ζητούμε, αυτό που νομίζουμε πως είναι δικό μας, αλλά δεν προκαλούμε. Είναι μια πράξη που πρέπει και

αυτή, να ληφθεί υπόψη.

Έχουμε, ή θα διαμορφώσουμε δύο Επιτροπές. Η μία αφορά την οικονομική, εμπορική, πολιτιστική συνεργασία. Και η άλλη είναι πολιτικού χαρακτήρα. Και αυτή η Επιτροπή θα έχει σαν πρώτο έργο της την καταγραφή -τονίζω- των θέσεων εκατέρωθεν. Το δεύτερο, θα είναι σε θέματα ήσσονος σημασίας να δώσει λύσεις, όπου και ο ένας και ο άλλος, μπορεί να ωφεληθεί από μία κίνηση. Γιατί, να μην ξεχνάμε ότι η διαίρεση ευνοεί τους μεγάλους και οι μεγάλοι χρησιμοποιούν τους μικρούς για τα δικά τους παιχνίδια.

Μέσα στα πλαίσια του NATO υπάρχουν πολλά θέματα, στα οποία και οι δυο μεριές μπορούσαν να βγουν κερδισμένες, εάν είχαν μια προσυμφωνία. Όταν μιλώ για τα μεγάλα θέματα, μιλώ για ποιά;

Μιλώ για την Κύπρο πρώτα απ'όλα. Πρέπει να σας πω-και θέλω να το τονίσω αυτό- ότι είπα στον Οζάλ ότι υπάρχει ένας τρόπος για να ανοίξουν όλες οι λεωφόροι και αυτός είναι η αποστρατιωτικοποίηση της Κύπρου. Αυτή την απόφαση την πήραμε με τον Πρόεδρο Κυπριανού. Η πρόταση ήταν δική μου, αλλά κοινή ήταν η απόφαση και αφορούσε αποχώρηση όλων ανεξαιρέτα των τουρκικών στρατευμάτων από την Κύπρο, διάλυση της Εθνοφρουράς, δημιουργία κοινής Αστυνομίας με ορισμένα ποσοστά, σαν μια πρώτη μεγάλη κίνηση που θα έβγαζε τα δεσμά από την Κύπρο. Ο κ. Οζάλ, δεν είπε όχι, αλλά δεν είπε και ναι. Το θέμα υπάρχει.

Για το θέμα της υφαλοκρηπίδας: Ο κ. Οζάλ ετόνισε ότι εάν εφαρμοστεί το Διεθνές Δίκαιο, η Τουρκία θα έχει ένα πάρα πολύ μικρό ποσοστό της υφαλοκρηπίδας, και επομένως, αυτό αποτελεί έναν λόγο που δεν μπορεί ως Πρωθυπουργός να πάει στη Χάγη. Προσπάθησα να τον μεταπείσω, υπενθυμίζοντας ότι πολλές αποφάσεις που έχουν παρθεί, συμπεριλαμβάνουν και την ευθυδικία. Και εφόσον η Ελλάδα έπαιρνε το ρίσκο να πάει στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, γιατί να μην το πάρει το ρίσκο αυτό και η Τουρκία; Αλλά, προς το παρόν το θέμα έμεινε εκεί.

Υπάρχει το θέμα της Λήμνου. Είναι τεράστιο θέμα για μας, που ρυθμίζεται από τη Συνθήκη του Μοντραί του 1936 και που δεν πρέπει να υπάρχει άλλη γνώμη ή άλλη άποψη. Αλλά προς το παρόν, δεν βλέπω εκεί διάθεση οποιασδήποτε υποχώρησης.

Για το θέμα του εναέριου χώρου, είναι σαφές ότι τα 10 ναυτικά μίλια τα οποία έχουμε στον εναέριο χώρο, αποτελούν δικαίωμα αναφαίρετο της χώρας μας. Θα μπορούσαν να είναι 12. Και όταν ο κ. Οζάλ μου μίλησε για τα 12 μίλια, τί θα συνέβαινε στο Αιγαίο εάν τα 10 γινόντουσαν 12 μίλια στον εναέριο χώρο και είπε ότι θα επνίγετο κυριολεκτικά η Τουρκία, του απήντησα ότι καμμία ελληνική κυβέρνηση, ούτε η δική μου, ούτε άλλη, αν είναι δημοκρατική κυβέρνηση, εάν εκφράζει τα συμφέροντα του λαού μας -έτσι θα είναι, πιστεύω, μόνιμα πια για τη χώρα μας- καμμία κυβέρνηση δεν μπορεί να απεμπολήσει το δικαίωμα των 12 μιλίων. Το τί θα κάνει, τότε θα το κάνει και πώς θα το κάνει, είναι πολιτική απόφαση. Αλλά, το δικαίωμα παραμένει αλώβητο.

Όπως βλέπετε, μιλήσαμε πάρα πολύ ειλικρινά . Και σε ό,τι αφορά τον ίδιο τον κ. Οζάλ, νομίζω ότι μπορεί κανείς να πιστέψει ότι τα εννοεί. Και πιστεύω ότι και εκείνος πιστεύει ότι κι εγώ τα εννοώ. Είναι μια καλή βάση για να εκτονώσουμε το κλίμα. Και επιλύοντας μια σωρεία δευτερευόντων προβλημάτων, να δώσουμε και στη χώρα μας και στον λαό μας ενόψει του 1992, ενόψει του 2000, τη δυνατότητα απερίσπαστος να επιδοθεί στο έργο το παραγωγικό, από το οποίο θα κριθεί τελικά και η εθνική μας ανεξαρτησία. Γιατί εάν γίνουμε περιθωριακή χώρα της Κοινότητας, όλα "πάνε περίπατο". Η μεγάλη μάχη, το μεγάλο μέτωπο, είναι εκεί. Αυτό δεν σημαίνει ότι ξεχνούμε τον ρόλο, τη σημασία ισχυρών Ενόπλων Δυνάμεων, όπως δήλωσα και στο Γενικό Επιτελείο. Ο κ. Αντιπρόεδρος μου έδωσε την ευκαιρία να μιλήσω εκεί πριν από δυο βδομάδες και να αναφερθώ σ'αυτά τα θέματα, έτσι κι εδώ θέλω επίσης να αναφερθώ στη σημασία που αποδίδουμε στις Ένοπλες Δυνάμεις, στην ετοιμότητά τους, στο υψηλό φρόνημά τους. Γιατί αλλιώς, δεν θα είχε υπάρξει ο Μάρτης, αλλιώς, δεν θα είχε υπάρξει η συνάντησή μου με τον Οζάλ. Γιατί, άλλο να σύρεσαι σε μια συνάντηση και άλλο να την προκαλείς.

Θα ήθελα να πω και κάτι άλλο. Για πολύ καιρό, τόσο η Κύπρος, όσο και η Ελλάδα, μιλούσαμε και μιλούσαμε για ένα τρίγωνο: Η Ελλάδα πιέζει την Αμερική, να πιέσει την Τουρκία, να δοθούν λύσεις στα προβλήματά μας. Πρώτα απ'όλα, στο Κυπριακό. Νομίζω ότι αυτό το εγχείρημα έχει ξεπεραστεί ιστορικά, για λόγους που θα μπορούσα να παρουσιάσω, αλλά ο χρόνος δεν το επιτρέπει. Αφορά τον στρατηγικό ρόλο της Τουρκίας που έχει επιλεγεί από το αμερικανικό Πεντάγωνο και είναι τέτοιες οι δεσμεύσεις, ώστε, όπως το βλέπουμε, όπως το διαβάζουμε σήμερα, δεν οδηγεί πραγματικά σε

αποτελεσματικές μέχρι τώρα λύσεις. Γι' αυτό τον λόγο, θα πρέπει να στηριχθούμε στις ίδιες μας τις δυνάμεις και μπορούμε να θεμελιώσουμε την ειρήνη και με την Τουρκία, αλλά σε διάλογο επί ίσους όρους. Αυτό είναι το μήνυμα του Νταβός: Είναι η αποφυγή του πολέμου. Είναι η προσπάθεια να εδραιωθεί ένα κλίμα εμπιστοσύνης. Στην πορεία, να επιλυθούν δευτερεύοντα θέματα. Για τα μεγάλα, μόνον η ζωή θα δείξει. Εμείς πάντα, στεκόμαστε στα αναφαίρετα δικαιώματα, τα κυριαρχικά δικαιώματα αυτής της χώρας και θα πρέπει κάθε Έλληνας να ξέρει πως αυτή η κυβέρνηση, ποτέ μα ποτέ, δεν πρόκειται να παραχωρήσει κανένα κυρίαρχο δικαίωμα της πατρίδας μας.

X X X X X X X X X X

Εξάλλου, ο Διοικητής της 8ης Μεραρχίας Πεζικού, υποστράτηγος Γεώργιος Μπαρμπούνης, στην προσφώνησή του προς τον κ. Πρωθυπουργό, είπε τα εξής:

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Με βαθύ σεβασμό, ιδιαίτερη χαρά και αγάπη, οι αξιωματικοί, οι οπλίτες και το πολιτικό προσωπικό της 8ης Μεραρχίας, σας υποδεχόμαστε στην έδρα της Μεραρχίας μας και σας υποβάλουμε τις πιο θερμές ευχαριστίες μας για την αποδοχή της προσκλήσεώς μας να παρακαθήσετε στο σημερινό γεύμα, με την ευκαιρία της εδώ παρουσίας και συμμετοχής σας, στις εορταστικές εκδηλώσεις για την 75η Επέτειο της Απελευθερώσεως των Ιωαννίνων.

Η Μεραρχία μας πολέμησε με ενθουσιασμό και αυτοθυσία στο μέτωπο της Ηπείρου το 1912-13. Ιδιαίτερα, κατά την τελευταία μεγάλη μάχη από 19 μέχρι 21 Φεβρουαρίου 1913, στην περίκλειστα οχυρωμένη περιοχή γύρω από την πόλη των Ιωαννίνων, συνέβαλε αποφασιστικά στην κατάληψη της ιστορικής πρωτεύουσας της Ηπείρου κι έτσι, επισφραγίστηκε και οριστικοποιήθηκε η απελευθέρωση ολόκληρης της Ηπείρου, μετά από συνεχή τυραννική δουλεία 484 χρόνων.

Η συμμετοχή της και στους άλλους αγώνες του έθνους, με τα παιδιά του γενναίου λαού της Ηπείρου να μάχονται κάτω από τις σημαίες των Μονάδων της, συνέδεσε άριστα την Ήπειρο με τη Μεραρχία.

Πράγματι, στον χώρο της Ηπείρου, η ομοψυχία λαού και στρατού αποτελεί μια πραγματικότητα και η Ήπειρος θεωρεί δική της τη Μεραρχία.

..//..

Σας παρακαλώ κ. Πρωθυπουργέ, με την ευκαιρία της εδώ παρουσίας σας, να μου επιτρέψετε να σας διαβεβαιώσω ότι το προσωπικό της 8ης Μεραρχίας Πεζικού που έχω την τιμή και το προνόμιο να διοικώ, έχει απόλυτη επίγνωση της υψηλής αποστολής του και των υποχρεώσεών του έναντι της πατρίδας και εκτιμά βαθύτατα τις θυσίες στις οποίες υποβάλλεται ο Ελληνικός λαός για την ενίσχυση της εθνικής μας άμυνας.

Σήμερα, με σεβασμό προς το δημοκρατικό μας πολίτευμα, πίστη στη λαϊκή κυριαρχία και οδηγό την ένδοξη ιστορία μας, είναι προσηλωμένο απόλυτα στα στρατιωτικά του καθήκοντα, όπως το Σύνταγμα, οι νόμοι και οι κανονισμοί μας επιτάσσουν και εργάζεται ακούραστα, ημέρα και νύκτα, για τη βελτίωση της μαχητικής ικανότητας και επιχειρησιακής ετοιμότητας του Στρατού μας. Έτσι, είναι εγγυημένη η εκτέλεση της αποστολής του, που είναι η αποτροπή του πολέμου, η προάσπιση της εδαφικής μας ακεραιότητας και η εξασφάλιση της ελευθερίας και ανεξαρτησίας του ελληνικού λαού, σάρκα από την σάρκα του οποίου όλοι μας είμαστε.

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Εκφράζοντας και πάλι τις πιο θερμές ευχαριστίες των αξιωματικών, υπαξιωματικών, οπλιτών, πολιτικού προσωπικού της Μεραρχίας και εμού προσωπικά, για την τιμή και τη χαρά της εδώ παρουσίας σας, σας παρακαλώ να μου επιτρέψετε να κάνω πρόποση για την προσωπική και οικογενειακή σας υγεία και ευτυχία, καθώς και για την ευόδωση και τη συνέχιση του υψηλού σας έργου, για το καλό της αγαπημένης μας πατρίδας.
